

Engelska lånord i svenskan

Dončević, Igor

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:131:447479>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-03**

Sveučilište u Zagrebu
Filozofski fakultet
University of Zagreb
Faculty of Humanities
and Social Sciences

Repository / Repozitorij:

[ODRAZ - open repository of the University of Zagreb
Faculty of Humanities and Social Sciences](#)

ZAGREBS UNIVERSITET
FILOSOFISKA FAKULTETEN
INSTITUTIONEN FÖR SKANDINAVISTIK

Igor Dončević

Engelska lånord i svenskan

Examensarbete

Handledare:

dr. sc. Goranka Antunović, fil. dr.

september, 2020

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
2. Engelska, "kungen" av ordlån bland nutida långivande språk	1
2.1 Historik om engelska lånord i svenskan	2
3. Typ av lånord	3
3.1 Direktlån	4
3.2 Översättningslån	4
3.3 Hybridsammansättningar	4
3.4 Semantiska lån	4
4 Anpassning av engelska ord till svenska.....	4
4.1 Fonologisk och ortografisk anpassning	5
4.2 Morfologisk anpassning	5
4.3 Semantisk anpassning	6
4.4 Sammanfattning om ordanpassning	7
5. Lånord i spelkulturen (gamerkulturen)	7
6. Slutord	10
7. Käll – och litteraturförteckning	13

1. Inledning

Tiden förändrar allt, ingenting kan undvika dess grepp. Precis som kartorna över stjärnorna har förändrats genom århundraden, så har vår kommunikation. Gamla språk har dött, nya har fötts. Men aldrig har förändringar kommit och ett nytt språk fötts utan att det påverkats av det gamla, av dess föregångare. Påverkningar som manifesteras på ett språk, när de undersöks, kan visa oss språkets historia och dess ursprung. Till exempel svenska, visar en mycket nära koppling till andra nordiska språk – danska, norska, isländska. Och verkligen, hör de alla till den nordgermanska språkgruppen och har gemensam historia. Om man undersöker vidare, kan likheterna också ses mellan svenska och tyska, vilket visar hur de båda också tillhör samma språkgrupp, även om olika undergrupper. Påverkan från det gamla syns på alla dessa språk och visar hur våra språk är kopplade. Detta är emellertid inte huvudsämnet i denna uppsats. Det finns en annan process som orsakar förändringar i ett språk, nämligen inlåning av ord. Jag är i synnerhet intresserad av påverkan av det engelska språket på svenskan dess intensitet och hur den manifesterats i svenskan. I den här uppsatsen kommer jag att undersöka påverkan av engelskan, det dominerande språket idag, som inte bara används i våra dagliga samtal, utan också, sakta men säkert blir inbäddat i vårt första språk och kultur till en så pass hög grad att vi inte ens kan upptäcka det längre. För att göra detta kommer jag att fokusera på engelska lånord och fraser i svenska och granska dem genom historien ända fram till idag, med tonvikt på spelkulturen som ett bra exempel på engelska inflytande, en stark påverkan av både det engelska språket och kulturen (de flesta spel och spelinnehåll görs på engelska). En del av min uppsats kommer att ägnas åt engelska lånords anpassning till det svenska språket

2. Engelska, ”kungen” av ordlån bland nutida långivande språk

Den här titeln är metaforisk, men den är också sann. Det engelska språket är oerhört inflytelserik. Skälen till detta är många. Storbritanniens kulturella, ekonomiska och militära styrka tidigare, såväl som Amerikas förenta staters idag, har spelat den mest framträdande rollen i detta. Deras inflytande över världen gjorde det lätt för dem att sprida både sin kultur och sitt språk, vilket i sin tur är ett model för denna påverkan. Det stora inflytandet syns bl. a. i alla de ord som tagits över till svenska från engelska. Därför vill jag nu först berätta om historien av inlåning av engelska ord.

2.1 Historik om engelska lånord

Redan innan engelska blev ett dominerande språk i världen kändes dess inflytande på det svenska språket på grund av språkkontakt, direkt eller indirekt. Denna kontakt var starkast för första gången under medeltiden (Edlund och Hene 1992: 44). Under denna period kändes engelskt inflytande inom religionen, i form av kristendomen. Ord som lånades var till exempel *apostel*, *biskop*, *altare*, *klärk*, *präst* och många andra ord från religionsområdet. Det är emellertid viktigt att notera att dessa ord inte ursprungligen är engelska, utan istället är latinska och grekiska, med engelska som förmedlare genom vilket dessa ord kom till det svenska språket. Efter denna punkt kändes inte engelskt inflytande förrän på 1600-talet. Under tiden var tyska det starkaste långivandespråket så att de flesta lånord från den perioden kommer från tyska. Men andra handelsmakter, som holländarna och engelsmännen, hade också en viss inverkan (ibid. 53), så de flesta lånord som kom under den perioden som engelskt inflytande hade att göra med handel och utforskning. Ett ord som ofta används i vardagen och som kom in i svenskan från engelskan på 1500- och 1600-talet är *tobak*. Från och med denna tidpunkt kommer engelska långsamt att ha mer och mer inflytande. Under 1700-talet var det franska som hade det starkaste inflytandet på det svenska språket, men engelska spelade också en stor roll. Medan franska ord hörde till områdena militär, politik, mat, underhållning och estetik, var lånord från engelska fortfarande centrerade kring handel och allt i samband med det, såsom sjöfart (ibid. 55), men rörde även det offentliga livet, spel (kortspel mestadels) och vissa rätter. Exempel på ord från denna tid är *brigg*, *dävert*, *kutter*, *te* (förmedlats av engelska, kommer från kinesiska), *pudding*, *potatis*, *biffstek*, *gentleman*, *klubb*, *komité*, *pamflett*, *lantern* och så vidare (ibid.). 1800-talet är en vändpunkt för lånord i svenskan. Tidigare hade franska och tyska lika mycket eller ännu mer inflytande än engelska, men med sekelskiftet började den engelska dominansen som fortfarande är uppenbar idag. På 1800-talet tog engelska huvudrollen som förmedlar och långivningsspråk, medan andra språk långsamt förlorade inflytandet. Under denna period kom lånord från pendlingsområdena en del trafiktermer, i synnerhet inom... (ibid. 57), till exempel *(bi)cykel*, *gigg*, *lokomotiv*, *tralla*, *tunnel* och *telegram*, och talrika sjötermer, t.ex. *pir*, *rig*, *skonare*, *trål* och *vinsch*. Många ord lånade från engelska hade med "mode" att göra, eller snarare kläder och tyger. Dessa är ord som *kalikå*, *korderoj*, *pläd*, *pyjamas* och *ulster*. Sedan fanns det bland dåtidens lånord för mat och dryck som *lappskojs*, *paj*, *pickles*, *cocktail*, *gin* och *whisky*, för sport och spel som *bandy*, *bridge*, *gold*, *fotboll*, *cricket*, *rekord*, *sport*, *tennis*, ord hörande till journalistik som *reporter* och *intervju* och, precis som tidigare, många ord inom handel, politik och arbetsmarknad, t.ex. *bojkott*, *check*, *export* och *import*, *jobb*, *konservativ*,

strejk och *lockout*. Det finns också många andra ord som inte verkligen tillhör någon av dessa kategorier, t.ex. *batong*, *buffert*, *detektiv*, *ponny*, *snobb* och *turist*. Det bör noteras att många av orden under denna och följande perioder representerar nya begrepp så att det inte fanns något svenskt ord för dem. På 1900-talet fortsatte trenden med majoriteten av ord som kom från engelska och representerade nya koncept och uppfinningar. Exempel på detta är *astronaut*, *container*, *helikopter*, *jeep*, *jetplan*, *motel*, *radar*, *skoter*, *television* och *transistor* (ibid. 58). Många ord som har att göra med diverse områden såsom underhållning, medicin och mat samt många andra har också tagits in, till exempel *jazz*, *jukebox*, *muscial*, *pop*, *rockand roll*, *insulin*, *penicillin*, *polio*, *vitamin*, *ketchup*, *juice*, *designer*, *fight* eller *fajt*, *folder*, *foto*, *gangster* och många andra ord som betecknar nya uppfinningar och nya företeelser. Trenden fortsätter fram till denna dag, med många nya ord från populärkulturen och trender som exempelvis *selfie*, *explainer* och *flossa*. Det engelska språket dominerar populärkulturen, IT-sektorn, den högteknologiska industrin, underhållningsindustrin, kort sagt, nästan alla aspekter av den moderna vardagen.

3. Typ av lånord

Enligt Edlund och Hene (1992: 32-37) finns det i fyra huvudtyper av lån: direktlån, översättningslån, hybridsammansättningar och semantiska lån. Jag kommer att redogöra kort för skillnaden mellan dem. Direktlån är ord som becarar både formen och innehållet i ordet. Översättningslån lånar innehållet, men inte formen, och översätter istället formen direkt, helt ordagrant för att anpassa sig till språkmottagaren. Hybridsammansättningar liknar översättningslån när det gäller innehåll, men formen är en kombination av delvis översättning och delvis inlåning av ett främmande ord eller morfem. Och sist, semantiska lån är sådana som tar innehållet från ett annat språk och tilldelar det till ett redan existerande ord i det låntagande språket. I föregående stycket nämnde jag rätt många engelska lån i svenska vilka ska nu hjälpa mig, med några ytterligare ord som inte redan nämnts, försöka att förklara de olika typerna av engelska lånord i svenska och förklara den trend jag har lagt märke till gällande dagens inlåning från engelska till svenska¹.

---

¹ Exempelen har tagits från olika källor (Edlund och Hene 1992 och min personliga erfarenhet)

3.1 Direktlån

En stor majoritet av orden i modern tid kan läggas in i denna kategori. Redan en snabb blick på föregående stycke visar att de flesta lånord från 1900-talet är direktlån. Till exempel *jeep*, *container*, *vitamin*, *ketchup*, *juice*, *jukebox*, *designer*, *folder*, *gangster*, *pizza*, *high-tech*, *hobby* och många andra. Vissa av dem har dock sina 'inhemska' ekvivalenter. Till exempel *designer - formgivare*, *folder - mapp*, *fight/fajt – kamp*.

3.2 Översättningslån

Ofta används ord från denna typ av lånord är t.ex. *kör-in-bio*, *hemsida* (eng. *home page*), . I det här fallet anpassades orden till det svenska språket, men ordet de översattes från är lätt att känna igen (till exempel *hemsida - home page*; *kör-in-bio – drive-in-cinema*).

3.3 Hybridsammansättningar

De bästa exemplen på hybridsammansättningar är kanske de vanliga orden *blåjeans* (sv. blå + eng. *jeans*), *drive-in-bio* (eng. *drive + in + sv. bio*), samt *jetplan* (eng. *jet + sv. plan*, från det svenska ordet *flygplan*). Sådana sammansättningar består alltså av ett inlånat led och ett inhemskt, ofta motsvarande ett led i långivande språkets ord som inte lånats (*blue*, *cinema* samt *plane* i de angivna exemplen).

3.4 Semantiska lån

Ibland får språket inte någon ny form genom inlåning utan det bara lånar ett ords innehåll. Till exempel, när *datormusen* skulle benämnas på svenska, fanns det inget behov av att skapa ett nytt ord – innehållet kunde lätt ges till det redan existerande ordet (*mus*) som motsvarade engelska ordet *mouse* i dess ursprungliga betydelse.

4. Anpassning av engelska ord till svenska

I lånordsanpassning är fokus på tre aspekter av anpassning: fonologisk och ortografisk, morfologisk och semantisk anpassning (Filipović 1990, Antunović 1992)

4.1 Fonologisk och ortografisk anpassning

Lånord brukar anpassas till det fonologiska systemet i det låntagande språket. Det som händer är att vissa fonem från det givande språket ersätts med sina korrespondenter i det låntagande språket. Beroende på hur nära modellens och lånordets uttal är, kan man tala om noll-, partiell eller fri anpassning (jfr. Filipović 1990: 30, Antunović 1992: 221). På samma sätt behöver lånordet inte stavas på samma sätt som dess modell i det långivande språket (ibid. 216). Det kan behålla den ursprungliga stavningen (t. ex. *jeans, ketchup, jeep, designer*) eller ersätta några grafem så att de motsvarar uttalet (t. ex. *fajt, mejl, intervju*).

4.2 Morfologisk anpassning

Den morfologiska anpassningen är fokuserad kring förändringen (eller bristen på förändring) på de grammatiska morfemen i ett inlånat ord. Här kan man tala om möjligheter för det som Filipović kallar för transmorfemisation (Filipović i Antunović 1992: 233, 234). Nolltransformering innebär att det lånade ordet är byggd av bara ett lexikalt morfem och det saknar grammatiska morfem (m.a.o. det bara har ett noll-morfem). Sådana ord är till exempel *jazz-ø, pizza-ø* och *sport-ø*. Den andra möjligheten innebär att lånordet behåller det grammatiska morfemet från långgivandesspråket, till exempel *-er* i *designer*, *-ing* i *casting*. Vid denna typ av transmorfemisation kan ytterligare anpassning leda till nya varianter (till exempel *jogging - joggning*) (Antunović 1992: 234). Det tredje möjligheten är att det grammatiska morfemet i modellen, dvs. i det långivande språket ersätts med ett motsvarande grammatiskt morfem som brukar användas i det språk som lånar in ordet (till exempel *-er* i *jogger* till *-are* i *joggare*, eller för verb, *-ø* i *surf* till *-a* i *surfa*).

När man talar om morfologisk anpassning finns det vissa skillnader när komplexa ord anpassas, främst att de kan genomgå anpassning genom att lägga till ett lexikalt morfem från det språk de anpassas till. Exempel på detta är den redan nämnda hybridsammansättningen, som *jetplan*, i vilket fall leksikalisk morfem *plan* lades till ordet *jet* och ordet *radialdäck*, efter eng. *radial tyre*. "J. Chrystal anser att hybridsammansättningar med inhemska modifieringar innebär starkare integration av det lånade elementet .." (Antunović, 1992: 238.).

Lånords anpassning omfattar även bestämning av deras olika grammatiska egenskaper och former. Vad gäller substantiv, till exempel, avser en viktig aspekt av anpassningen deras genus. På engelska finns det tre genus, vilka grundas på det naturliga genuset (kön); svenska däremot har bara två grammatiska genus: utrum och neutrum. Detta skapar ett problem vid anpassning av ett lånord. Det finns emellertid några enkla regler som hjälper då det ska avgöras om ett ord

är utrum eller neutrum. Den första är en allmän regel gällande i svenskan, nämligen att substantiv som markerar levande saker är utrum, med några få undantag (Antunović, 1992: 240). Den andra är en uppskattning gjord av G. Tingbjörn att förhållandet mellan utrum och neutrum är 80: 20%, vilket han hävdar kan påverka genus hos nya ord (ibid.). Den sista är analogi, morfologisk eller semantisk. Morfologisk analogi säger att ord som slutar med samma suffix också har samma genus (till exempel ord som slutar på *-ning* / *-ing* är utrum). Detta präglar starkt alla ord med avledningssuffix (som *programmering* eller *surfing*). Semantisk analogi å andra sidan innebär att ett nytt substantiv får samma genus som ett gammalt substantiv, som redan finns i språket som har en liknande betydelse. Detta är vanligast i fall av synonymi och homonymi.

En del av den morfologiska anpassningen av lånsubstantiv i svenskan är också pluralformen. Det finns flera ändelser som används för att uttrycka plural (*-or*, *-ar*, *-er*, *-r*, *-n* eller $-\emptyset$), medan engelska bara har en (*-s*). Medan många lånord kommer att anpassas så att de tar ett av de svenska pluralissuffixen (till exempel: *helikopter* - *helikoptrar*; *jeep* - *jeepar*), finns det en del lånord som lånades tillsammans med sin ändelse i pluralformen (t.ex. *cocktails* - *Vi drack (några) cocktails.*).

Beträffande lånverb, hör de alla till den första konjugationen för svenska verb (till exempel *att surfa* - *surfar*; *att fotografera* - *fotograferar*), vilket har redan uppmärksamats i litteraturen (ibid. 245). Faktum är att anpassning av inlånade engelska verb i svenskan sker lätt eftersom svenska och engelska verbkategorier matchar ganska bra.

4.3 Semantisk anpassning

Som sist vill jag nämna semantisk anpassning. Den fokuserar på ordets betydelse och den förändring som den genomgår när ordet överförs till ett annat språk. Enligt Filipović finns det här återigen, såväl som gällande fonologisk och morfologisk anpassning, tre sätt hur ordets semantik kan förändras (Filipović i Antunović 1992: 247): noll-förändring, inskränkning och utbredning av betydelse. Semantisk noll-anpassning ingen förändring alls. Ordet har samma betydelse i det språk det lånades ifrån som det har i det låntagande språket. Detta är vanligtvis fallet i ett tidigt skede av ordets liv i det nya språket, men det finns då en möjlighet till förändring senare (Antunović, 1992: 247). Detta är mest karakteristiskt för ord för mat och dryck (*cocktail*, *gin*, *potatis*, *pizza*), sport (*fotboll*, *golf*, *tennis*), kläder (*ulster*, *pyjamas*), hundraser. Ord som faller under andra och tredje kategorin ändrar sin semantik genom att antingen förlora en av flera betydelser de har i det långivande språket (s.k. inskränkning) eller

får en ny betydelse, som deras modell i det långgivande språket inte alls har. Ett exempel för det första är det engelska ordet *star* som tagits över i svenska i betydelsen (*film*)*stjärna* men inte i de andra betydelser det har (t.ex. “lysande himlakropp”). Å andra sidan har verbet *filma* två betydelser i svenskan – det ena är samma som i engleskan (“att göra en film”) medan den andra (“inom idrott, att låtsas och överreagera för att lura domaren och påverka hens beslut”) finns inte på engelska utan bara hos det svenska verbet.

4.4 Sammanfattning om ordanpassning

Lånord genomgår många former av anpassning för att bli en del av ett språk. I stort sett, ju fler anpassningar de genomgått, desto mer integrerade i ett språk är de (och följaktligen är de ibland också svårare att upptäcka och påpeka). Men när vi går framåt som ett samhälle inom vetenskap, medicin, konst och många andra områden, gör vi också framsteg i vårt språk och våra kommunikationssätt går också framåt och genomgår förändringar. Vår dagliga liv har blivit snabbare och snabbare, precis som framstegen kommer snabbare och snabbare. Därför är det svårt för språk att hantera dessa förändringar och de lånar ofta ord från andra språk för att förklara och benämna dessa nya förändringar. Ofta finns de inte ens tid att anpassa dessa ord ordentligt till språket. Detta är en av orsakerna till att engelska blir allt mer närvarande i svenskan. Naturligtvis är ett mycket inflytelserikt källa för nya engelska lån media, underhållningsindustrin och, som jag kommer att visa i nästa avsnitt, spel, spelindustrin samt spelkulturen. Dessa kulturella inflytanden är ursprunget till svengelska, eftersom människor tenderar att idolisera och identifiera oss med allt vi ser inom det område som de gillar och som då ofta domineras av det engelska språket. Det är inte sällsynt att höra någon säga *boss* istället för *chef* helt enkelt för att man hörde ordet *boss* så många gånger i sina favoritprogram. Som jag kommer att beskriva i följande kapitel är detta också fallet i spelkulturen, där engelska ord präglar spelslang i andra språk, inklusive svenska. Ord i uttryck man använder inom spelslang blir även en del av vardagssamtal.

5. Lånord i spelkulturen (gamerkulturen)

Spelkulturen i sin helhet har kanske inte så lång historia som andra subkulturer men är inte på något sätt mindre inflytelserik. Spel har just blivit en så inflytelserik underhållningsform att det konkurrerar eller till och med överträffar filmer. Faktum är att det redan är något större i

ekonomiska termer än film- och musikindustrin (Stewart 2019). På grund av allt detta har det skapat en enorm fanbas och en enorm och expansiv kultur. Många ord, förkortningar och fraser som används i spelkulturen har börjat användas även i vardagens kommunikation. I fortsättningen kommer jag att använda ord och fraser som finns i gamerslang som exempel på engelska lånord. Som en källa till dessa ord har jag använt min egen erfarenhet som videospelare och mina interaktioner, liksom interaktioner mellan andra människor i sociala medier och spel när de pratar om videospel. Det är till exempel inte ovanligt att stöta på människor som använder „gg“ (som står för „good game“) i vardagssamtalen eller en fras "well played" när man vill uttrycka att något är bra. Förkortningen kunde användas, till exempel i följande sammanhang: "Vi kan först hämta honom så att ingen behöver gå till restaurangen ensam och gg.", vilket betyder att allt kommer att bli bra). I min undersökning har jag kommit fram till att dessa ord och fraser oftast används som en slags slang, och fraser och ord är på engelska istället för svenska bara för att spelet är på engelska, när man spelar sker allt på engelska, man kommunicerar för det mesta på engelska, när man tittar på videor med spelen är det mest på engelska, så alla blir vana vid att använda engelska ord och fraser.

Det första ord som jag skulle vilja kommentera är „gold“, som används av svenska talare istället för ”guld” när man talar om spelvaluta som faktiskt är guldmynt. Enligt min erfarenhet används det här ordet inte regelbundet: jag har sett det rätt många gånger men olika ofta har jag sett människor använda „guld“. När jag analyserar dess anpassning till det svenska språket, ser jag att den används i samma form morfologiskt, utan några förändringar överhuvudtaget.

Ett ord som används väldigt ofta är "online", som man brukar använda istället för det svenska ordet "uppkopplad". Ordet används både av svenska och av kroatiska spelare nästan uteslutande. Med andra ord, när någon vill säga att hen är online kommer hen alltid att använda just det ordet "online". Denna term har blivit så vanlig att den används utanför spelkulturen, men blev populär tack vare Internet och populariserades ännu mer med uppkomsten av spelkulturen.

Nästa är ordet "item" och pluralformen "items", vilka man använder istället för "saker" eller "utrustning". Såvitt anpassning går, har ordet behållit sin form både i ental och i flertal, både vad gäller stavning och uttal. Ett annat exempel är användningen av ordet "kill" och "kills" när man talar om att en "fiende" dödas. I detta fall, precis som med alla andra lånverb, hör "killa" till första konjugationen, medan substantivet "kill" återigen behåller sin engelska pluralform "kills". Ett särskilt intressant verb är "att kreppe", vars engelska motsvarighet är "csing" eller "farming". "Kreppe" betyder att döda små svaga fiender som kallas "kreeps" eller "minions" för

att samla guld (valuta). Verbet "kreepa" blev till genom att kombinera det lexikala morfemet av engelskt ursprung "kreeep" med ett svenskt grammatiskt morfem, infinitivmorfemet -a, och är därmed en lavedning och hör återigen till den första konjugationen. En mycket känd användningen av detta verb är i en sång "DOTA" av den svenske sångaren Jonas Erik Altberg, bättre känd under sitt scennamn Basshunter.

Verbet „att flossa“ är ett bra exempel på ett av de senaste lånorden. Ordet är namnet för en dans som populariserats av ett spel som heter Fortnite, trots att den dans som beskrivs av ordet fanns långt före Fortnite. Nu är verbet så populärt, och med det själva dansen, att även Zlatan Ibrahimović dansade det på “James Corden's Late Late Show“. Verbet har fått det grammatiska morfemet -a i infinitivformen och det hör till den första konjugationen.

När svenskar spelar videospel använder de ofta frasen "Ska vi pleja?" eller "Vi kan pleja tillsammans". "Pleja" har genomgått en ortografisk förändring och stavas inte längre med ett "y" som på engelska utan med ett "j", i enlighet med svensk stavning av fonemet /j/. Som vanligt har verbet fått det grammatiska morfemet -a i infinitivformen och det hör till den första konjugationen.

"Spell" (substantiv, som betyder "förtrollning") är ett annat bra exempel på ett ord som i regel används i stället för dess svenska (eller kroatiska) “inhemska“ motsvarigheten. Detta ord är intressant eftersom det på både svenska och kroatiska förekommer med två flertalsformer – både "spellar" (kro. "spelovi") och "spells" (kro. "spels") används ganska ofta, men den svenska motsvarigheten "förtrollning" eller den kroatiska "čini" knappast någonsin. Som sista, vill jag nämna ett mycket frekvent ord, eller faktiskt två ord, som används istället för deras svenska motsvarigheter, nämligen substantivet "shield" och verbet "shielda". Orden förekommer i meningar som exempelvis "Kan du kasta shield (istället för "en sköld")" och "Shielda mig (istället för "skydda mig")". "Shield" (substantiv) betyder här en förtrollning som blockerar vissa skador eller effekter (eller både). I svenskan är genuset hos detta substantiv utrum så att det matchar sin svenska motsvarighet "sköld" och dess pluralform låter "shieldar". Verbet "att shielda" åsyftar handlingen då man använder en förtrollning vars effekt är att skydda någon. Som alla andra lånverb följer "shielda" första konjugationens mönster.

De nämnda lånorden hör till spelkulturen men de används inte bara när man spelar, utan även när man pratar om spel i andra sammanhang. Detta gör det möjligt för människor utanför gamerskretsar att höra dessa ord och börja använda de själva, som om även om de tillhörde subkulturen. Samtidigt händer det att folk som är vana vid att använda sådana ord i

spelsammanhanget, börjar använda dem när de talar om andra saker, som att spela fotboll (den blir en "game". inte längre ett spel), Man kan tänka sig att det är en väg hur ord som först är begränsade till ett visst sammanhang tar sig in i det allmänna språket (på samma sätt har man börjat använda t.ex. fotbollsslangens „Du får ett gult kort!“ mera allment i betydelse „Detta är din sista varning!“).

6. Slutord

Svenskan har alltid haft en viss koppling till det engelska språket, vilket har gett det gott om tid att påverka varandra. Ett stort inflytande och en stor källa för s.k. svengelska kommer nuförtiden från populärkultur. Att ersätta ord som är etablerade på svenska med främmande ord och fraser som hörs i populära medier och underhållning är alltför vanligt, inte bara på svenska, utan på kroatiska och många andra språk i världen. De kan anpassa sig till det nya språket, men det tar tid, och även många år efter det att de importerades kan de fortfarande bli föremål för förändring. Detta gäller också för ord som är en del av videospelkulturen. Idag är många ord från denna subkultur inte anpassade, utan existerar helt enkelt i det nya språket oförändrat, eftersom de lånades in i det. Det kommer till en punkt där, på grund av dominansen av det engelska språket, i populärkulturen såväl som i många andra områden många människor börjar spontant använda engelska ord och uttryck när de talar ett annat språk, sitt modersmål. Många av mina vänner, till exempel, föredrar att använda engelska i vissa situationer istället för kroatiska. Många av mina svenska vänner, och många människor i svenska sociala grupper jag är medlem i, föredrar att använda engelska istället för svenska för det mesta. Jag har själv varit i många situationer då jag kunde bättre uttrycka mig på engelska än på mitt eget modersmål. Detta är oroande och bör vara en väckning för alla att skydda sitt språk och skydda sin kultur, eftersom det är det mest värdefulla vi äger och är en del av vår identitet. Jag vill också påpeka, med tanke på att en stor del av min uppsats har att göra med spelvärlden och videospel, att även om videospel har visat sig ha många positiva effekter på en persons, särskilt barns utveckling, måste det finnas tydliga gränser. Medan man kan lära sig ett nytt språk genom spel och online-interaktion med andra spelare, kan det snabbt bli ett beroende. Från min personliga erfarenhet kan jag säga att jag

började lära mig engelska som femåring genom att titta på min bror spela spel på engelska, och som vuxen kunde jag hjälpa mig själv åtminstone lite i mitt försök att lära mig svenska genom att spela videospel. Jag har dock fångat mig själv många gånger och fallit i fällan med "oändliga timmar av underhållning" som kommer med videospel.

Engleske posuđenice u Švedskom – sažetak

Postoje mnogi razlozi za posuđivanje riječi: utjecaj kulture, utjecaj novina u svijetu, kontakt dvaju jezika... Posuđenice su neizbježne i sastavni su dio svakog jezika, utječući na njegove promjene. Na švedski su najveći utjecaj imali njemački, engleski i francuski, svaki od njih naročito snažno u nekom povijesnom periodu: nakon snažnog posuđivanja iz gornonjemačkog u srednjem vijeku, u doba Hanse, drugu je fazu obilježilo posuđivanje iz francuskog i njemačkog u 17. i 18. stoljeću te na kraju iz engleskog od 19. stoljeća do danas. Engleski je danas svjetski jezik, daleko najjači u svijetu iako nije najmnogoljudniji po broju govornika.

Engleski je snažno utjecao na švedski zbog svoje snažne kulture, ali i činjenice da se posuđivanje odvijalo kroz dugi period te svakako i zbog ekonomske snage zemalja u kojima se govori engleski jezik. Zbog toga su mnogi engleski izrazi ušli u svakodnevnu uporabu u švedskom. Mnoge od tih riječi su, kada govorimo o široj populaciji, kroz adaptaciju postale nezamjetne u jeziku, dok su druge ušle uz minimalnu ili nikakvu adaptaciju te iskaču kao posuđenice. Takav utjecaj engleskog odrazio se na pojavu tzv. švengleskog, koji miješa elemente jednog i drugog jezika u svakodnevnom govoru. Među primjerima koji se u ovom radu koriste kako bi se ilustrirali različiti oblici adaptacije anglicizama u švedskom, nalazi se i više riječi povezanih s „gaming supkulturom“, snažnom i utjecajnom supkulturom prisutnom u brojnim društvima, a kojom dominira engleski jezik.

English loan words in swedish – summary

There are many reasons for borrow words: the influence of culture, the influence of newspapers in the world, the contact between two languages... Loan words are inevitable and are an integral part of every language, influencing its changes. Swedish was most influenced by German, English and French, each of them particularly strongly in a specific historical period: after strong borrowing from Upper German in the Middle Ages, in the Hanseatic era, the second phase was marked by borrowing from French and German in the 17th and 18th centuries and finally from English from the 19th century to the present day. English is the world's language today, by far the strongest in the world, although it is not the most populous.

English strongly influenced Swedish due to its strong culture, but also the fact that borrowing took place over a long period of time and certainly due to the economic strength of English-speaking countries. As a result, many English words have come into everyday use in Swedish. Many of these words have become inconspicuous, at least for the wider population, through adaptation, while others have entered with little or no adaptation and stand out when used in Swedish. Such an influence of the English language has led to the emergence of so-called Swenglish, which mixes elements of both languages in everyday speech. Among the examples used in the essay to illustrate various forms of adaptation of anglicisms in Swedish, there are a number of words related to the gaming subculture, which is a strong and influential subculture present in many societies and dominated by the English language.

7. Käll- och litteraturförteckning

Antunović, Goranka. (1992). "Švedski u švengleskom – Still going strong: prilog proučavanja jezičnih dodira na primjeru anglicizama u švedskom". *RAD JAZU*. Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti

Antunović, Goranka. (1988). "Od staroskandinavskog od švengleskog". *SOL 1*, Zagreb: 91-104

Edlund, Lars-Erik. och Hene, Birgitta. (1992). *Lånord i svenskan: om språkförändringar i tid och rum*. Stockholm: Norstedts Akademiska Förlag

Filipović, Rudolf (1990). *Anglicizmi u hrvatskom ili srpskom jeziku*. Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti – Školska knjiga.

Malmgren, Sven-Göran (2002). Det svenska ordförrådets utveckling sedan 1800 (1 och 2), Språkbruk, tillgänglig på <https://www.sprakbruk.fi/-/det-svenska-ordforradets-utveckling-sedan-1800-1-#wrapper> (1) och <https://www.sprakbruk.fi/-/det-svenska-ordforradets-utveckling-sedan-1800-2-> (2) [10 september 2020]

Rudis, Domas och Poštić, Svetozar (2017). Influence of video games on the acquisition of the English language. Vilnius: Vilnius University

Stewart, Samuel (2019). Video game industry silently taking over entertainment world. *eJinsight* [online], Tech, Media & Telecom, tillgänglig på

<https://www.ejinsight.com/eji/article/id/2280405/20191022-video-game-industry-silently-taking-over-entertainment-world> [8 september 2020]